พลวัตการจัดตั้งและการเลิกกิจการของนิติบุคคลในจังหวัดบุรีรัมย์ ปี พ.ศ. 2563–2568: การวิเคราะห์ข้อมูลทุติยภูมิ

Business Formation and Dissolution Dynamics of Juristic Persons in Buriram Province, 2020–2025: A Secondary Data Analysis

โชติกา อัครกิจกมล*

สาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา

Management Program, Faculty of Management Science, Chalermkarnchana University

*E-mail: aj.chotika@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาจำนวนและแนวโน้มการจดทะเบียนจัดตั้งใหม่และการจดทะเบียนเลิกกิจการของนิติบุคคลในจังหวัดบุรีรัมย์ ปี พ.ศ. 2563–2568 และ 2) เปรียบเทียบพลวัตการจัดตั้งและการเลิกกิจการของบุรีรัมย์กับภาคตะวันออกเฉียงเหนือและทั้งประเทศ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณที่ใช้ข้อมูลทุติยภูมิรายเดือนระดับจังหวัดของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าซึ่งเผยแพร่ผ่านศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ (data.go.th) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปี และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย ผลการวิจัยพบว่า บุรีรัมย์มีนิติบุคคลจดทะเบียนตั้งใหม่เฉลี่ยปีละ 507 ราย (S.D. = 88.65) โดยไม่มีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ขณะที่การเลิกกิจการเพิ่มขึ้นจาก 77 รายเป็น 175 ราย หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 127.27 และอัตราการเลิกกิจการต่อการจัดตั้งใหม่ 100 ราย เพิ่มขึ้นจาก 17.50 เป็น 36.61 ทั้งสองตัวชี้วัดมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การเลิกกิจการของบุรีรัมย์เพิ่มขึ้นเร็วกว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 35.55) และทั้งประเทศ (ร้อยละ 8.91) ผลการวิจัยชี้ว่าการส่งเสริมผู้ประกอบการในจังหวัดควรให้ความสำคัญกับความอยู่รอดของธุรกิจควบคู่กับการเริ่มต้นธุรกิจ

คำสำคัญ : การจัดตั้งธุรกิจใหม่, การเลิกกิจการ, นิติบุคคล, ข้อมูลทุติยภูมิ, จังหวัดบุรีรัมย์

Abstract

This study set out to (1) examine the number and trends of new registrations and dissolutions of juristic persons in Buriram Province from 2020 to 2025 (B.E. 2563–2568), and (2) compare these business dynamics with the Northeastern region and Thailand as a whole. Provincial monthly secondary data from the Department of Business Development,

published on the Open Government Data of Thailand portal (data.go.th), were analyzed using percentages, means, standard deviations, compound annual growth rates, and simple linear regression. Buriram averaged 507 new juristic persons per year (S.D. = 88.65), with no statistically significant trend. Dissolutions, by contrast, climbed from 77 to 175 cases (127.27 percent), and the ratio of dissolutions per 100 new registrations rose from 17.50 to 36.61; both upward trends were significant at the .05 level. Dissolutions in Buriram grew faster than in the Northeastern region (35.55 percent) and in the country as a whole (8.91 percent). These findings suggest that provincial entrepreneurship promotion should give business survival as much attention as business start-up.

Keywords: Business Formation, Business Dissolution, Juristic Persons, Secondary Data, Buriram Province

บทนำ

ธุรกิจใหม่ที่เกิดขึ้นในพื้นที่หนึ่งเป็นมากกว่าตัวเลขทางทะเบียน เพราะสะท้อนความมีชีวิตชีวาของเศรษฐกิจท้องถิ่น อัตราการเกิดธุรกิจใหม่ที่ต่างกันระหว่างพื้นที่มีคำอธิบายได้หลายทาง ทั้งการว่างงาน ความหนาแน่นและการเติบโตของประชากร โครงสร้างอุตสาหกรรม ทุนมนุษย์ และแหล่งเงินทุน (Lee, Florida, & Acs, 2004) ในกรณีของนอร์เวย์ โครงสร้างอุตสาหกรรมเดิมของพื้นที่คือตัวแปรที่อธิบายความแตกต่างได้มากที่สุด (Spilling, 1996) ที่น่าสังเกตคือ ลำดับอัตราการเริ่มธุรกิจของแต่ละภูมิภาคแทบไม่เปลี่ยนในระยะยาว (Fritsch, Potter, Qian, & Fotopoulos, 2025)

อย่างไรก็ดี การนับเฉพาะธุรกิจที่เปิดใหม่ให้ภาพเพียงครึ่งเดียว การเกิดและการเลิกกิจการเป็นสองด้านของกระบวนการเดียวกัน และพลวัตการเข้า–ออกของธุรกิจในอดีตก็มีส่วนอธิบายการเกิดธุรกิจใหม่ในระดับท้องถิ่น (Sutaria & Hicks, 2004) การเลิกกิจการเองไม่ได้เท่ากับความล้มเหลว งานทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบแยกเส้นทางการออกจากตลาดไว้หลายแบบ ตั้งแต่การเลิกโดยสมัครใจ การควบรวม ไปจนถึงการล้มละลาย (Cefis, Bettinelli, Coad, & Marsili, 2021) ผู้ประกอบการบางรายปิดกิจการทั้งที่ผลประกอบการยังดี (Wennberg, Wiklund, DeTienne, & Cardon, 2010) และสภาพเศรษฐกิจของพื้นที่ก็มีผลต่อการเลิกกิจการ นอกเหนือจากลักษณะของตัวธุรกิจ (Knappe, Wied, & Jansen, 2025)

ข้อมูลการจดทะเบียนของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าเคยถูกใช้ในงานวิจัยไทยมาแล้ว แต่มักเป็นการวิเคราะห์ภาพรวมของประเทศ พศุตม์ โงวิวัฒน์ชัย และยุทธนา เศรษฐปราโมทย์ (2564) ใช้ข้อมูลรายไตรมาสช่วงปี พ.ศ. 2555–2562 และพบว่าการจดทะเบียนธุรกิจใหม่เพิ่มขึ้นตามดัชนีความเชื่อมั่นทาง

ธุรกิจ แต่ไม่สัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ งานชิ้นนั้นไม่ได้ลงไปถึงระดับจังหวัด และไม่ได้ดูฝั่งการเลิกกิจการ ส่วนงานเกี่ยวกับผู้ประกอบการในบุรีรัมย์มักเก็บข้อมูลปฐมภูมิกับกลุ่มเฉพาะ ตัวอย่างหนึ่งคือการศึกษากลุ่มผู้ผลิตสินค้า OTOP ซึ่งพบจุดอ่อนด้านการบริหารกลุ่ม ความรู้ด้านการตลาด และการสร้างเครือข่าย (จันทิราพร ศิรินนท์, 2562)

ปัจจุบันกรมพัฒนาธุรกิจการค้าเปิดเผยสถิติการจดทะเบียนตั้งใหม่และการเลิกกิจการรายจังหวัดรายเดือนผ่านศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2569ก, 2569ข) นักวิจัยในท้องถิ่นจึงติดตามพลวัตธุรกิจของจังหวัดตนเองได้โดยไม่ต้องลงภาคสนาม ผู้วิจัยสืบค้นในฐานข้อมูล ThaiJo แล้ว ยังไม่พบงานที่วิเคราะห์ทั้งการจัดตั้งใหม่และการเลิกกิจการของนิติบุคคลในจังหวัดบุรีรัมย์ งานนี้ตั้งใจเติมช่องว่างดังกล่าว ผลที่ได้น่าจะเป็นประโยชน์ต่อการสอนวิชาด้านการเป็นผู้ประกอบการ การปรับปรุงหลักสูตร และหน่วยงานที่ส่งเสริมธุรกิจในจังหวัด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาจำนวนและแนวโน้มการจดทะเบียนจัดตั้งใหม่และการจดทะเบียนเลิกกิจการของนิติบุคคลในจังหวัดบุรีรัมย์ ปี พ.ศ. 2563–2568
2. เพื่อเปรียบเทียบพลวัตการจัดตั้งและการเลิกกิจการของนิติบุคคลในจังหวัดบุรีรัมย์กับภาคตะวันออกเฉียงเหนือและทั้งประเทศ

สมมติฐาน

H1: จำนวนการจดทะเบียนจัดตั้งใหม่ของนิติบุคคลในจังหวัดบุรีรัมย์มีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงตามเวลาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

H2: จำนวนการจดทะเบียนเลิกกิจการของนิติบุคคลในจังหวัดบุรีรัมย์มีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงตามเวลาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

H3: อัตราการเลิกกิจการต่อการจัดตั้งใหม่ 100 รายของจังหวัดบุรีรัมย์มีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงตามเวลาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาและเปรียบเทียบ ข้อมูลทุติยภูมิจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้าถูกแปลงเป็นตัวชี้วัดพลวัตธุรกิจ 4 ตัว คือ การจัดตั้งใหม่ การเลิกกิจการ การจัดตั้งสุทธิ และอัตราการเลิกกิจการต่อการจัดตั้งใหม่ 100 ราย จากนั้นจึงวิเคราะห์ใน 2 มิติ ได้แก่ แนวโน้มตามเวลาและความแตกต่างตามพื้นที่ (ภาพที่ 1)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงปริมาณแบบพรรณนาและเปรียบเทียบที่ใช้ข้อมูลทุติยภูมิทั้งหมด ไม่มีการเก็บข้อมูลปฐมภูมิ หน่วยการวิเคราะห์คือจังหวัด ครอบคลุมบุรีรัมย์ 20 จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและผลรวม 77 จังหวัดทั่วประเทศ ช่วงที่ศึกษาคือปี พ.ศ. 2563–2568 รวม 6 ปีเต็ม

2. แหล่งข้อมูลและตัวแปร

ใช้ข้อมูล 2 ชุดของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า คือ จำนวนการจดทะเบียนนิติบุคคลตั้งใหม่ (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2569ก) และจำนวนการจดทะเบียนเลิกกิจการ (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2569ข) ทั้งคู่เป็นข้อมูลรายเดือนแยก 77 จังหวัด ผู้วิจัยดึงข้อมูลผ่านระบบ API ของ data.go.th เมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2569 แล้วรวมเป็นรายปี นิยามของแต่ละตัวแปรอยู่ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตัวแปรและนิยามเชิงปฏิบัติการ

ตัวแปร	นิยามเชิงปฏิบัติการ
การจัดตั้งใหม่	ผลรวมจำนวนนิติบุคคลจดทะเบียนตั้งใหม่ 12 เดือน (ราย)
การเลิกกิจการ	ผลรวมจำนวนนิติบุคคลจดทะเบียนเลิกกิจการ 12 เดือน (ราย)
การจัดตั้งสุทธิ	การจัดตั้งใหม่ ลบ การเลิกกิจการ (ราย)
อัตราการเลิกกิจการต่อการจัดตั้งใหม่	(การเลิกกิจการ ÷ การจัดตั้งใหม่) × 100
สัดส่วนต่อภาค	การจัดตั้งใหม่ของบุรีรัมย์ ÷ ผลรวม 20 จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ × 100

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติเชิงพรรณนาที่ใช้ ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปลี่ยนแปลงวัดทั้งแบบรายปีและแบบอัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปี (Compound Annual Growth Rate: CAGR) โดย CAGR = (ค่าปี 2568 ÷ ค่าปี 2563)^(1/5) − 1 สมมติฐานทั้งสามข้อทดสอบด้วยการถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย ให้ปีเป็นตัวแปรอิสระ ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ส่วนการเปรียบเทียบระหว่างพื้นที่ใช้ลำดับและสัดส่วนของบุรีรัมย์เทียบกับ 20 จังหวัดในภาคและทั้งประเทศ

4. จริยธรรมการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้ข้อมูลสาธารณะระดับจังหวัดภายใต้สัญญาอนุญาตข้อมูลเปิด ไม่มีข้อมูลระบุตัวบุคคลหรือชื่อนิติบุคคล จึงไม่เข้าข่ายการวิจัยในมนุษย์

ผลการวิจัย

1. ผลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1

ปี 2564 เป็นปีที่บุรีรัมย์มีนิติบุคคลจดทะเบียนตั้งใหม่มากที่สุด คือ 680 ราย ปีที่เหลืออยู่ในช่วง 440–512 ราย การเลิกกิจการเพิ่มจาก 77 รายในปี 2563 ไปสูงสุดที่ 202 รายในปี 2567 ก่อนลดลงเหลือ 175 รายในปี 2568 อัตราการเลิกกิจการต่อการจัดตั้งใหม่ 100 รายจึงขยับจาก 17.50 เป็น 36.61 (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 การจัดตั้งใหม่และการเลิกกิจการของนิติบุคคลในจังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2563–2568

ปี พ.ศ.	จัดตั้งใหม่ (ราย)	เลิกกิจการ (ราย)	จัดตั้งสุทธิ (ราย)	เลิกกิจการต่อ จัดตั้งใหม่ 100 ราย	จัดตั้งใหม่ เปลี่ยนแปลง (%)
2563	440	77	363	17.50	–
2564	680	100	580	14.71	+54.55
2565	512	123	389	24.02	−24.71
2566	448	189	259	42.19	−12.50
2567	484	202	282	41.74	+8.04
2568	478	175	303	36.61	−1.24
ค่าเฉลี่ย (S.D.)	**507.00 (88.65)**	**144.33 (51.41)**			

ที่มา: คำนวณจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า (2569ก, 2569ข)

ตารางที่ 3 แสดงผลการทดสอบสมมติฐาน การจัดตั้งใหม่ไม่มีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ H1 จึงไม่ได้รับการสนับสนุน ตรงกันข้าม การเลิกกิจการและอัตราการเลิกกิจการต่อการจัดตั้งใหม่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ผลนี้สนับสนุน H2 และ H3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวโน้มด้วยการถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย (n = 6 ปี)

ตัวชี้วัด	ความชัน (ต่อปี)	r	p	ผลการทดสอบ
จัดตั้งใหม่ (H1)	−13.20	−0.279	.593	ไม่สนับสนุน
เลิกกิจการ (H2)	+24.63	0.896	.016*	สนับสนุน
เลิกกิจการต่อจัดตั้งใหม่ 100 ราย (H3)	+5.57	0.848	.033*	สนับสนุน

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2

เมื่อเทียบปี 2563 กับ 2568 การจัดตั้งใหม่ของบุรีรัมย์เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.64 ใกล้เคียงกับภาพรวมของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 10.87) แต่ห่างจากระดับประเทศ (ร้อยละ 34.59) อยู่มาก ภาพกลับด้านในฝั่งการเลิกกิจการ บุรีรัมย์เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 127.27 ขณะที่ภาคเพิ่มร้อยละ 35.55 และทั้งประเทศเพิ่มเพียงร้อยละ 8.91 (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 การเปลี่ยนแปลงระหว่างปี พ.ศ. 2563 กับ 2568 จำแนกตามพื้นที่

พื้นที่	จัดตั้งใหม่ เปลี่ยนแปลง (%)	จัดตั้งใหม่ CAGR (%)	เลิกกิจการ เปลี่ยนแปลง (%)	เลิกกิจการ CAGR (%)
บุรีรัมย์	+8.64	1.67	+127.27	17.84
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	+10.87	2.08	+35.55	6.27
ทั้งประเทศ	+34.59	6.12	+8.91	1.72

ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ บุรีรัมย์มีสัดส่วนการจัดตั้งใหม่ร้อยละ 4.57–5.74 และอยู่อันดับที่ 5 จาก 20 จังหวัดเกือบทุกปี ยกเว้นปี 2566 ที่ลงไปอยู่อันดับที่ 7 รวม 6 ปี บุรีรัมย์มีการจัดตั้งใหม่ 3,042 ราย (อันดับที่ 5) และเลิกกิจการ 866 ราย คิดเป็น 28.47 รายต่อการจัดตั้งใหม่ 100 ราย อยู่อันดับที่ 12 จาก 20 จังหวัดเมื่อเรียงจากอัตราต่ำไปสูง ภาพที่ 2 แสดงจุดเปลี่ยนที่ชัดเจน ในปี 2563–2565 อัตรานี้ของบุรีรัมย์ต่ำกว่าทั้งภาคและประเทศ แต่ตั้งแต่ปี 2566 กลับสูงกว่าทั้งสองระดับ

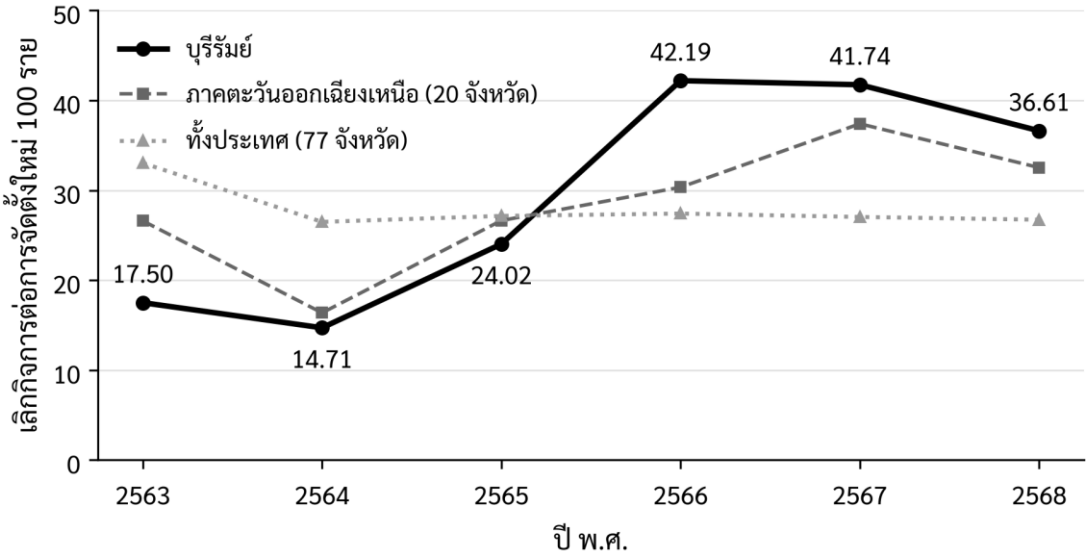

ภาพที่ 2 อัตราการเลิกกิจการต่อการจัดตั้งใหม่ 100 ราย จำแนกตามพื้นที่ พ.ศ. 2563–2568

อภิปรายผล

เหตุใดการจัดตั้งใหม่ของบุรีรัมย์จึงแทบไม่ขยับ และยังอยู่อันดับที่ 5 ของภาคเกือบทุกปี คำอธิบายหนึ่งที่เป็นไปได้คือการเกิดธุรกิจของแต่ละพื้นที่มีลักษณะสืบเนื่องจากอดีต Fritsch et al. (2025) พบรูปแบบนี้ในสามประเทศ โดยลำดับอัตราการเริ่มธุรกิจของภูมิภาคค่อนข้างคงที่ในระยะยาว ขณะที่ Spilling (1996) ชี้ว่าโครงสร้างอุตสาหกรรมเดิมเป็นตัวกำหนดสำคัญ ช่องว่างที่ห่างขึ้นระหว่างบุรีรัมย์กับระดับประเทศอาจเกี่ยวข้องกับปัจจัยเชิงพื้นที่ที่ Lee et al. (2004) รวบรวมไว้ เช่น ทุนมนุษย์ ความหนาแน่นของประชากร และแหล่งเงินทุน ข้อสันนิษฐานนี้ยังต้องได้รับการทดสอบโดยตรง ข้อมูลของงานนี้ทำได้เพียงชี้ทิศทาง

ตัวเลขการเลิกกิจการที่เพิ่มขึ้นชวนให้ตีความว่าธุรกิจในบุรีรัมย์ล้มเหลวมากขึ้น แต่ข้อสรุปเช่นนั้นอาจเร็วเกินไป Cefis et al. (2021) และ Wennberg et al. (2010) ชี้ว่าการเลิกกิจการมีหลายเส้นทาง และเกิดได้แม้ในธุรกิจที่ผลประกอบการดี สำหรับธุรกิจขนาดเล็ก ทางออกที่พบบ่อยคือการเลิกโดยสมัครใจ (Coad & Kato, 2020) ผลที่พบจึงอาจมาจากแรงกดดันทางเศรษฐกิจ หรืออาจเป็นการปิดบริษัทที่ไม่ได้ดำเนินงานแล้ว ข้อมูลชุดนี้แยกสองกรณีออกจากกันไม่ได้

สิ่งที่มองข้ามได้ยากคือความเร็วของการเปลี่ยนแปลง การเลิกกิจการของบุรีรัมย์เพิ่มขึ้นเกือบสี่เท่าของอัตราที่เพิ่มในภาค และมากกว่าสิบเท่าของระดับประเทศ สันนิษฐานได้ว่ามีปัจจัยเฉพาะพื้นที่เข้ามาเกี่ยวข้อง Knappe et al. (2025) พบในเยอรมนีว่าสภาพเศรษฐกิจของพื้นที่มีผลต่อการเลิกกิจการส่วน Muzi, Jolevski, Ueda, and Viganola (2022) พบว่าช่วงวิกฤต ธุรกิจที่มีผลิตภาพต่ำมีโอกาส

ปิดกิจการถาวรสูงกว่า คำถามว่าธุรกิจกลุ่มใดในบุรีรัมย์ที่เลิกกิจการ จึงควรตอบด้วยข้อมูลระดับธุรกิจในงานถัดไป

ผลรวมของสองแนวโน้มนี้คือการจัดตั้งสุทธิที่ลดลง จาก 363 รายในปี 2563 เหลือ 303 รายในปี 2568 Sutaria and Hicks (2004) พบว่าพลวัตการเข้าและออกของธุรกิจในอดีตส่งผลต่อการเกิดธุรกิจใหม่ในพื้นที่ หากการเลิกกิจการยังเพิ่มต่อไป การจัดตั้งใหม่ในอนาคตก็อาจได้รับผลกระทบ สัญญาณจากปี 2569 ควรจับตา เพราะเพียงเดือนมกราคมถึงกันยายน บุรีรัมย์มีการเลิกกิจการแล้ว 142 ราย หรือร้อยละ 81.14 ของทั้งปี 2568

ข้อจำกัดของงานนี้ส่วนใหญ่มาจากธรรมชาติของข้อมูลทุติยภูมิ ข้อมูลครอบคลุมเฉพาะนิติบุคคลที่จดทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กิจการบุคคลธรรมดาและวิสาหกิจชุมชนจึงอยู่นอกการวิเคราะห์ ข้อมูลไม่ระบุเหตุผลของการเลิกกิจการ และเป็นสถิติตามจังหวัดที่จดทะเบียน ซึ่งอาจไม่ตรงกับสถานที่ดำเนินกิจการจริงทุกราย การทดสอบแนวโน้มยังอาศัยข้อมูลเพียง 6 ปี อำนาจการทดสอบจึงต่ำ และตัวเลขยังไม่ได้ปรับตามขนาดประชากรหรือเศรษฐกิจของจังหวัด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 รายวิชาด้านการเป็นผู้ประกอบการควรสอนเรื่องความอยู่รอดของธุรกิจและการวางแผนเลิกกิจการด้วย โดยใช้ข้อมูลของบุรีรัมย์เป็นกรณีศึกษาจริงในชั้นเรียน

1.2 หลักสูตรด้านบริหารธุรกิจและการจัดการควรให้น้ำหนักกับทักษะการประคองธุรกิจให้อยู่รอด ไม่ใช่เพียงทักษะการเริ่มต้นธุรกิจ

1.3 หน่วยงานส่งเสริมธุรกิจในจังหวัดอาจใช้อัตราการเลิกกิจการต่อการจัดตั้งใหม่เป็นตัวชี้วัดติดตามสถานการณ์ธุรกิจรายปี

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 แยกวิเคราะห์ตามประเภทธุรกิจ โดยใช้ข้อมูลรายชื่อนิติบุคคลจดทะเบียนตั้งใหม่รายเดือนซึ่งมีรหัสวัตถุประสงค์ของกิจการ

2.2 เพิ่มตัวแปรเศรษฐกิจและประชากรของ 20 จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แล้ววิเคราะห์แบบข้อมูลแผง (Panel Data)

2.3 สัมภาษณ์หรือสำรวจผู้ประกอบการที่เลิกกิจการในบุรีรัมย์ เพื่อหาสาเหตุที่ข้อมูลทะเบียนบอกไม่ได้

เอกสารอ้างอิง

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2569ก). *จำนวนการจดทะเบียนนิติบุคคลตั้งใหม่* [ชุดข้อมูล]. สืบค้นเมื่อ 30 ตุลาคม 2569, จาก https://data.go.th/dataset/dataset_12_0111

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2569ข). *จำนวนการจดทะเบียนเลิกกิจการ* [ชุดข้อมูล]. สืบค้นเมื่อ 30 ตุลาคม 2569, จาก https://data.go.th/dataset/dataset_12_036

จันทิราพร ศิรินนท์. (2562). การพัฒนาศักยภาพความเป็นผู้ประกอบการเพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันของกลุ่มผู้ผลิตสินค้า OTOP จังหวัดบุรีรัมย์. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์การเรียนรู้ทางไกลเชิงนวัตกรรม, 9*(2), 31-37.

พศุตม์ โงวิวัฒน์ชัย และยุทธนา เศรษฐปราโมทย์. (2564). ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อการจดทะเบียนธุรกิจใหม่. *พัฒนาการเศรษฐกิจปริทรรศน์, 15*(2), 68-88.

Cefis, E., Bettinelli, C., Coad, A., & Marsili, O. (2021). Understanding firm exit: A systematic literature review. *Small Business Economics, 59*(2), 423-446. https://doi.org/10.1007/s11187-021-00480-x

Coad, A., & Kato, M. (2020). Growth paths and routes to exit: "Shadow of death" effects for new firms in Japan. *Small Business Economics, 57*(3), 1145-1173. https://doi.org/10.1007/s11187-020-00341-z

Fritsch, M., Potter, J., Qian, H., & Fotopoulos, G. (2025). Persistence and change in regional entrepreneurship performance: A three-economy comparison. *Regional Studies, 59*(1), Article 2474033. https://doi.org/10.1080/00343404.2025.2474033

Knappe, S., Wied, D., & Jansen, T. (2025). Unveiling spatial dependencies: Investigating the determinants of firm exit in Germany. *Journal of Regional Science, 66*(2), 500-515. https://doi.org/10.1111/jors.70042

Lee, S. Y., Florida, R., & Acs, Z. (2004). Creativity and entrepreneurship: A regional analysis of new firm formation. *Regional Studies, 38*(8), 879-891. https://doi.org/10.1080/0034340042000280910

Muzi, S., Jolevski, F., Ueda, K., & Viganola, D. (2022). Productivity and firm exit during the COVID-19 crisis: Cross-country evidence. *Small Business Economics, 60*(4), 1719-1760. https://doi.org/10.1007/s11187-022-00675-w

Spilling, O. R. (1996). Regional variation of new firm formation: The Norwegian case. *Entrepreneurship & Regional Development, 8*(3), 217-244. https://doi.org/10.1080/08985629600000014

Sutaria, V., & Hicks, D. A. (2004). New firm formation: Dynamics and determinants. *The Annals of Regional Science, 38*(2), 241-262. https://doi.org/10.1007/s00168-004-0194-9

Wennberg, K., Wiklund, J., DeTienne, D. R., & Cardon, M. S. (2010). Reconceptualizing entrepreneurial exit: Divergent exit routes and their drivers. *Journal of Business Venturing, 25*(4), 361-375. https://doi.org/10.1016/j.jbusvent.2009.01.001